

П. У. Міхайлава

ВОБРАЗЫ ГАЛОЎНЫХ ГЕРОЯЎ У РАМАНЕ ДОННЫ ТАРТ «ТАЕМНАЯ ГІСТОРЫЯ»: ПЕРАКЛАДЧЫЦКІ АСПЕКТ

У дадзенай працы быў праведзены аналіз вобраза аднаго з персанажаў кнігі амерыканскай пісьменніцы Донны Тарт (н. 1963). Мэтай даследвання з'явіліся выяўленне і аналіз сродкаў, якія прадстаўляюць складанасць перадачы вобразаў рамана, а таксама вылучэнне іх культурных і стылістычных асаблівасцяў.

Мы абралі падыход Барысавай Людмілы Уладзіміраўны для характарыстыкі вобраза героя. Па Барысавай, персанаж раскрываецца праз дзеянні, моўныя асаблівасці, псіхалагічны партрэт, апісанне знешніх асаблівасцяў, яго асабістыя рэчы, яго імя, і часта праз іншых персанажаў.

Пры пошуку складанасцяў перадачы вобразаў, мы разабралі іх на прыкладзе аднаго з герояў рамана. Выявілася, што імя Рычарда Пэйпэна не дае нам нейкую інфармацыю, бо не нясе семантычнай афарбоўкі. Рычард выступае ў рамане ненадзейным расказчыкам, што робіць успрымманне ўсіх падзей суб'ектыўнымі. Таксама з-за гэтага мы не ведаем яго дакладную знешнасць, бо сам ён сябе не апісвае.

Перакладаючы псіхалагічны партрэт, мы прымянялі антанамічны пераклад, каб рабіць фразы больш натуральнымі для беларускамоўнага чытача (*Does such a thing as 'the fatal flaw', that showy dark crack running down the middle of a life, exist outside literature? I used to think it didn't. Now I think it does.* – ‘Ці існуе паняцце “фатальная памылка”, гэтая кідкая цёмная расколіна, што перасякае жыццё, па-за літаратурай? Раней я думаў, што не. **Цяпер думаю інакш.**’). Што тычыцца апісання рэчаў героя, то мы назіраем, што ў Рычарда іх няшмат і, прымяняючы менатанімічны пераклад, падкрэсліваем значнасць кніг у яго жыцці (*When I got to my room it was silver and alien with moonlight, the window still open and the **Parmenides** open on the desk where I had left it;* – Калі я дабраўся да свайго пакоя, ён быў заліты месячным святлом, серабрыстым і незямным, акно ўсё яшчэ было адкрыта, а расчыненая **кніга Парменіда** ляжала на стале там, дзе я яе пакінуў).

Акрамя таго, Л. У. Барысава лічыць, што моўныя характарыстыкі раскрываюць сацыяльнае і інтэлектуальнае становішча персанажа, яго ўзрост, адукацыю і род заняткаў, яго душэўны стан і пачуцці, яго стаўленне і ўзаемаадносіны з суразмоўцамі, а так як увесь раман напісаны ад асобы Рычарда Пэйпэна, то гэта і ёсць яго характарыстыка, як асобы. Вачамі Рычарда мы бачым развіццё падзей у моцна рамантызаваным ключы, але ўсё яшчэ не пазбаўленым разважанняў і здаровай ацэнкі таго, што адбываецца.

Рэзюмуючы ўсё вышэйсказанае, можна зрабіць вынік аб тым, што для дасягнення максімальнай эквівалентнасці пры перакладзе вобразаў персанажаў мастацкай літаратуры, неабходна прытрымлівацца комплекснага падыходу, што можа быць абумоўлена неабходнасцю адаптацыі твора да стылю аўтара і культурных рэалій чытачоў іншай краіны.